

Norges Døveforbund
Grensen 9
0159 Oslo
post@doveforbundet.no

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Oslo den 22. januar 2016

Høringssvar på forslag til felles likestillings- og diskrimineringslov

Norges Døveforbund (NDF) er positiv til en felles lov som gir alle som har behov for det, diskrimineringsvern. Men en forutsetning for å kunne støtte en felles lov, er at nåværende lovgivning ikke svekkes.

NDF mener at lovforslaget svekker dagens formålsparagraf hvor det står:
"Loven skal bidra til nedbygging av samfunnskapte funksjonshemmede barrierer og hindre at nye skapes."
Erfaringene tilsier at denne presiseringen i formålsparagrafen har vært viktig i behandlingen av klagesaker som gjelder brudd på plikten til universell utforming.

Vi ser at en mer generell formulering om tilgjengelighet og tilrettelegging er valgt fordi man ønsker å lage en formålsparagraf som er dekkende for alle grunnlag, men vi kan ikke støtte at slike hensyn settes foran hensynet til å sikre et effektivt diskrimineringsvern.

Generelt savner NDF at ordlyd og intensjon bak FN konvensjonen for personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD), som Norge ratifiserte i 2013, ikke er godt nok ivaretatt i den foreslåtte loven.

Når det gjelder definisjonen av universell utforming mener NDF at begrepene «hovedløsningen» og «alminnelige funksjoner» i definisjonen som er valgt i forslaget er problematiske uttrykk.

Dette fordi de gir rom for tolkning. NDF opplever definisjonen i CRPD som en bedre definisjon, og mener derfor at lovens paragraf 17 bør ha denne definisjonen:

«Med universell utforming menes utforming av produkter, omgivelser, programmer og tjenester på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming. Universell utforming skal ikke utelukke hjelpemidler for bestemte grupper av mennesker med nedsatt funksjonsevne når det er behov for det.»

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven inneholder også bestemmelser som stiller krav om generell tilrettelegging - også kalt universell utforming. Dette er regler som skal gjøre samfunnet mer fysisk tilgjengelig for funksjonshemmede og bidra til å sikre dem bedre *tilgang på* varer og tjenester. Tilgang til tegnspråktolketjenester for døve og hørselshemmede er å definere som tilgang til tjenester. Imidlertid er denne tilgangen til tolketjeneste ikke definert som varer og tjenester. Det er et demokratisk problem og som hindrer god inkludering at døve og hørselshemmede ikke kan få full tilgang til tolk.

Blant annet sider CRPD artikkel 21:

«Ytringsfrihet og meningsfrihet, og tilgang til informasjon

Partene skal treffe alle hensiktsmessige tiltak for å sikre at mennesker med nedsatt funksjonsevne kan utøve retten til ytringsfrihet og meningsfrihet, herunder frihet til å søke, motta og meddele opplysninger og tanker av alle slag, på lik linje med andre, og ved alle former for kommunikasjon etter eget valg, som definert i artikkel 2 i denne konvensjon, inkludert ved:

a) å sørge for at informasjon som er beregnet på allmennheten, gis til mennesker med nedsatt funksjonsevne i tilgjengelige formater og ved hjelp av teknologi tilpasset ulike former for nedsatt funksjonsevne, i rett tid og uten ekstra kostnader

å godta og legge til rette for at mennesker med nedsatt funksjonsevne i samhandling med det offentlige kan bruke tegnspråk, punktskrift, alternativ og supplerende kommunikasjon, og alle andre tilgjengelige kommunikasjonsformer, -midler og -formater etter eget valg»

For at Norge skal kunne oppfylle blant annet den delen av FN's konvensjonen må det i den felles likestillings- og diskrimineringsloven formuleres slik at tolketjenesten for døve og hørselshemmede defineres som en del av tilgang på varer og tjenester.

For evt. utdyping, ta kontakt med bjorn@doveforbundet.no

Med vennlig hilsen
Norges Døveforbund

Bjørn A. Kristiansen (sign)
Generalsekretær

Petter Noddeland (sign)
Interessepolitisk medarbeider